

Objectius

L'assignatura pretén capacitar l'alumnat per a la intervenció psicopedagògica en el camp de les necessitats educatives especials. Els principals objectius són els següents:

1. Detecció i diagnosi dels trastorns en el desenvolupament, principalment d'aquells que presenten necessitats educatives permanents al llarg del cicle vital de les persones i en la integració de l'individu a la vida social
 2. Orientació psicopedagògica sobre la intervenció en l'àmbit educatiu, familiar i sociocomunitari
 3. Criteris per a la recerca i la innovació educativa.
-

Temari

BLOC I - ELEMENTS INTRODUCTORIS

Tema 1. Elements introductoris: el desenvolupament humà i senyals de risc. Els trastorns del desenvolupament.

BLOC II– ELS TRASTORNS DE LA COMUNICACIÓ

Tema 2. Els trastorns de la comunicació. Delimitació dels trastorns psicòtics i autistes.

Tema 3. L'autisme. Criteris diagnòstics actuals. Aspectes cognoscitius, comunicatius i socioafectius. Diagnòstic diferencial.

Tema 4. Orientació i intervenció educativa. La integració social

BLOC III - ELS DÈFICITS SENSORIALS

Tema 5. La deficiència auditiva. Detecció. El desenvolupament de la criatura sorda en la primera infantesa. L'assessorament i la intervenció familiar.

Tema 6. Desenvolupament cognoscitiu, lingüístic i socioafectiu de l'alumnat amb sordesa. La llengua escrita

Tema 7. La intervenció psicopedagògica en la integració escolar de l'alumnat amb deficiència auditiva. Les adaptacions a l'aula. La interacció professorat/alumnat amb sordesa.

Tema 8. La intervenció en integració sociolaboral de les persones sordes.

Tema 9. La deficiència visual. La integració escolar i social del deficient visual. Resposta educativa

BLOC IV – PROBLEMES CONDUCTUALS I INADAPTACIÓ ESCOLAR

Tema 10. Causes d'inadaptació escolar.

Tema 11. La intervenció en els problemes conductuals

Tema 12. La intervenció en la infància i adolescència en situació de risc social

BLOC IV - EL RETARD MENTAL

Tema 13. Característiques específiques de diverses síndromes: síndrome de Down, síndrome de l'X fràgil, síndrome de Williams,

Tema 14. Resposta educativa.

BLOC VI - ELS DÈFICITS MOTRIUS

Tema 15: La paràlisi cerebral. Etiologia i classificació. Desenvolupament cognoscitiu. La comunicació i el llenguatge

Tema 16. Intervenció psicopedagògica en les persones amb paràlisi cerebral.

BLOC VII - ELS TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA

Tema 17. Característiques clíniques. Avaluació

Tema 18. Intervenció psicopedagògica.

Metodologia

L'assignatura s'estructura en una hora i mitja de contingut teòric i una hora de pràctiques a la setmana.

Les sessions de teoria es basaran, d'una banda, en l'exposició d'alguns dels apartats del temari per part de la professora, complementant-ho amb el comentari i la discussió de lectures específiques i documents audiovisuals relatius als continguts del temari.

Paral·lelament, es complementaran amb sessions d'exposicions per part de l'alumnat que ho proposi, que podran ser sobre casos pràctics i/o continguts teòrics que s'acordaran a principi de curs, relacionats amb el temari o bé de la seva ampliació.

Les sessions pràctiques es basaran en el desenvolupament d'activitats d'il·lustració i d'aplicació dels conceptes que engloba el temari, a partir de documentació audiovisual i escrita de casos pràctics sobre trastorns del desenvolupament.

Avaluació

Els continguts teòrics s'avaluaran per mitjà d'un examen que constarà d'una prova objectiva d'elecció múltiple.

L'alumnat que hagi presentat exposició a classe, lliurarà documentació escrita sobre aquesta exposició. La valoració de l'exposició modificarà la nota de l'examen d'elecció múltiple.

Els continguts pràctics s'avaluaran per mitjà d'una prova de preguntes obertes curtes sobre els casos que s'hagin tractat a classe de pràctiques o similars.

La nota final del curs provindrà del 70% de la nota de teoria i el 30% de la de pràctiques (a partir de que ambdues parts estiguin aprovades).

Per l'alumnat que hagi realitzat les exposicions de forma satisfactòria, si suspenen el test d'elecció múltiple amb un 4, l'exposició pujarà la nota fins a 5, i a partir d'aquí a la valoració superior

Bibliografía

AIMARD, P. y MORGON, A. (1989) **El niño sordo**. Narcea. S.A. Madrid.

ANGULO, A. ; BLANCO, J.L. y MATEO, F. (1997) **Audioprótesis : Teoría y Práctica**. Editorial Masson . Barcelona

A.A.M.R. (1992) **Retraso mental . Definición, clasificación y sistemas de apoyo** Alianza, 1992.

BARLET, X y GRAS, R. (1995) **Atención temprana del bebé sordo: Análisis de una experiencia**. Fundación "La Caixa" y Masson, Barcelona.

- BASIL, C. SORO-CAMATS, E. I ROSELL, C. (1998) **Sistemas de signos y ayudas técnicas para la comunicación aumentativa y la escritura**. Principios teóricos y aplicaciones. Barcelona. Masson.
- BISHOP, D. I MOGFORD, K. (1993) **Language Development in Exceptional Circumstances**. Lawrence Erlbaum Associates Publishers, Hove (UK)
- BUSTO, C. (1988) **Reeducación del habla y del lenguaje en el parálítico cerebral** CEPE.
- CANTAVELLA, f.; LEONHARDT, M.; ESTEBAN, M^a.; LOPEZ, C. i FERRET, T. (1992) **Introducción al estudio de las estereotipias en el niño ciego**. Masson
- COLL, C. ; PALACIOS, J y MARCHESI, A. (1995) **Desarrollo Psicológico y Educación, II**. Alianza Psicología. Madrid.
- CONRAD, R. (1979). **The deaf school child**. Harper & Row, Londres.
- DELVAL, J. (1994) **El desarrollo humano**. Siglo Veintiuno de España Editores, S.A. Madrid.
- DEL RINCÓN, B. **El psicopedagogo en el centro de secundaria**. Estel. Barcelona, 1998
- DÍAZ AGUADO, Mª JOSÉ, ROYO GARCÍA, P. BARAJA, A. **Programas para favorecer la integración escolar de niños ciegos: investigación ONCE** (1995)
- DOMENECH, E. i altres (1995) **Actualizaciones en psicopatología infantil (0-5 años)** Promociones y Publicaciones Universitarias. PPU Barcelona
- DONLON, T.E.; FULTON-BURTON, L. (1989) **La enseñanza de los deficientes severos y profundos** Ed. Siglo XXI
- FERNANDEZ BALLESTEROS, R. (1992) **Introducción a la Evaluación Psicológica**. Pirámide.
- FLOREZ, J.; TRONCOSO, M.V. (1991) **Síndrome de Down y Educación** Ed. Masson
- FURTH, G.H. (1966) **Thinking without language: psychological implications of deafness**. Free Press. New York. Traduc. Castellana: **Pensamiento sin lenguaje. Implicaciones psicológicas de la sordera**. Marova, 1981. Madrid.
- GALLARDO, M.V.; SALVADOR, M.L. (1994) **Discapacidad motórica, aspectos psicoevolutivos y educativos**. Aljibe.
- GARCIA SANCHEZ, J.N. (1999) **Intervención psicopedagógica en los trastornos del desarrollo**. Pirámide, Madrid.
- HERRANZ, R. RODRIGUEZ, E. **Los deficientes visuales y su educación en aulas de integración** .Cuadernos de la UNED Madrid, 1989.
- HERREN, H.; GUILLEMET, S. **Estudio sobre la educación de los niños y adolescentes ciegos, amblíopes y sordo-ciegos**. Editorial Médico y Técnica. Barcelona, 1982
- LAFFON, JC. (1987) **Los niños con déficit auditivo**. Masson, Barcelona
- LEONHARDT, M (1992) **El bebé Ciego. Primera Atención. Un enfoque psicopedagógico**. Masson, ONCE, Barcelona

LOVAAS, O.I.. (1981) **El niño autista**. Editorial. Debate, Madrid.

LÖWE, (1992) **Detección, diagnóstico y tratamiento temprano en los niños con problemas de audición**. Panamericana, Buenos Aires.

LUCERNA,R.; SANZ,M,J (1992). **Juego simbólico y deficiencia visual** ONCE

LUTERMAN, D. (1979) **Counseling Parents of Hearing-Impaired Children**. Little, Brown and Company (Inc.) USA. Trad. Castellana: (1985) **El niño sordo. Como orientar a sus padres**. La Prensa Médica Mexicana, S.A. México.

MARCHESI, A. (1987) **El desarrollo psíquico y lingüístico del niño sordo**. Alianza Psicología.

MARSCHARK, M. (1993) **Psychological Development of Deaf Children** Oxford University Press. New York.

MOLINA, S. (1995) **Deficiencia mental. Aspectos psicoevolutivos y educativos** .Aljibe

MYKLEBUST, H. R. (1964). **The psychology of deafness. Grune and Stratton**. Traduc. Castellana : (1975) **Psicología del sordo**. Magisterio español. Madrid.

OBIOLS, J.(2000) **Una mente escindida** Oceano.

PALLISERA, M. (1996).**Transición a la edad adulta de las personas con discapacidad psíquica** Ed. EUB

PERELLÓ J. y et al. (1973) **Exploración Fonoaudiológica**. Científico Médica, Barcelona.

PERERA, J. (1993) **Síndrome de Down. Programa de acción educativa** CEPE

PEREZ PEREIRA, M. (1994) **El desarrollo psicológico de los niños ciegos en la primera infancia**. Paidós, Barcelona.

QUINTANA, G. (2000) **La psicología de la personalidad i sus trastornos**. Ed. CCS

RAICH, R.M. (2000) **Imagen corporal**. Pirámide. Madrid.

RONDAL, J. (1997) **Educación y hacer hablar al niño Down** Ed. Trillas 2ª Ed.

RONDAL, J.A. (1982) **El desarrollo del lenguaje**. Editorial Médica y Técnica. Barcelona

RONDAL, J.A. (1991) **Trastornos del lenguaje** Paidós. Barcelona.

ROSA,A.; OCHAITA, E. **Psicología de la ceguera**. ALIANZA. Madrid, 1993

SILVESTRE, N. y SOLÉ, M.R. (1993) **Psicología Evolutiva : Infancia y preadolescencia**. CEAC. Barcelona.

SILVESTRE, N. et al . (1998) **Sordera, Comunicación y Aprendizaje**. Masson. Barcelona.

TORRES, S. ; RODRIGUEZ, J.M. ; SANTANA, R. y GONZALEZ, A.M. (1995). **Deficiencia auditiva. Aspectos psicoevolutivos y educativos**. Aljibe. Málaga.

VARGAS , T.; POLAINO-LORENTE, A. (1996) **La familia del deficiente mental** Pirámide

VINTER, S.(1994) **L'émérgence du langage de l'enfant déficient auditif. Des premiers sons aux premiers mots.**Masson.

WOOD, D.; WOOD, H. et al.(1997). **Teaching and Talking with Deaf Children.** John Wiley & Sons. Chichester